

■ Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἐσώθη διὰ τοῦ σωτηρίου Πάθους

Μνήμη τοῦ Εὐγνώμονος Ληστοῦ*

12η Ὀκτωβρίου¹

Στίχοι εἰς τὸν Εὐγνώμονα Ληστήν

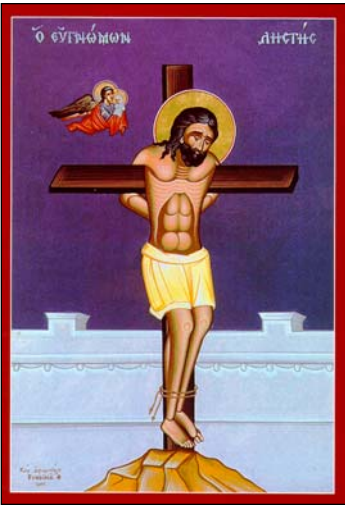
Κεκλεισμένας ἤνοιξε τὰς πύλας,
Βαλὼν ὁ Ληστής κλεῖδα τὸ μνήσθητί μου.

(Μεγάλη Παρασκευὴ. Συναξάριον)

ΟΤΑΝ τὴν Μεγάλη Παρασκευὴ ἐσταυρώθη ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστὸς στὸν Γολγοθᾶ, ἐσταυρώθησαν μαζί Του δύο λησταί, ὥστε νὰ πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Προφήτου Ἡσαΐου, ὅτι ὁ Μεσσίας «*ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη*» (Ἡσ. νγ' 12).

Τοὺς δύο αὐτοὺς ληστὰς ἐσταύρωσαν ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν τοῦ Κυρίου. Ἐνῶ ἦσαν ἀκόμη ἐπὶ τοῦ σταυροῦ, ὁ ἓνας ἐκ τῶν ληστῶν, τοῦ ὁποῖου τὴν καρδιά ἐῖχαν ἐκτραχύνει οἱ ἁμαρτίες, ἐλοιδόρησε τὸν Κύριό μας, λέγοντας: «*Εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς!*». Ὁ ἄλλος ὁμως Ληστής ἤλθε σὲ μετάνοια, ἔνοιωσε συμπόνια, βλέποντας τὸν Δίκαιο καταδικασμένο καὶ ἐπετίμησε τὸν συσταυρωμένο

του αύστηρά: «Οὐδὲ φοβῆ σὺ τὸν Θεόν, ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως· ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν· οὗτος δέ, οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε».

Καὶ ἀφοῦ ἐστράφη πρὸς τὸν Χριστό, ἀνεφώνησε: «Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου!». Τότε, ὁ Κύριός μας ἐστράφηκε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπε: «Ἄμην λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ» (Λουκ. κγ' 39-43).

Ὁ Εὐγνώμων Ληστής ἦταν λοιπὸν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος βρῆκε σωτηρία καὶ λύτρωσι διὰ τοῦ σωτηρίου Πάθους τοῦ Κυρίου μας.

Δὲν ἐχρειάσθησαν εἰς αὐτὸν χρόνια ἀσκήσεως, δάκρυα καὶ προσευχές· μόνον ἡ εἰλικρινής του μετάνοια καὶ ἡ ὁμολογία τῆς θεότητας τοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν στιγμή τῆς Ἄκρας Ταπεινώσεώς Του, ἦταν ἀρκετὴ γιὰ νὰ παράσχη σὲ αὐτὸν τὴν ἀπόλαυσι τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν.

* * *

Μικρὰν φωνὴν ἀφῆκεν ὁ Ληστής ἐν τῷ σταυρῷ, μεγάλην πίστιν εὔρε, μιᾶ ῥοπῇ ἐσώθη καὶ πρῶτος Παραδείσου, πύλας ἀνοίξας εἰσῆλθεν· ὁ αὐτοῦ τὴν μετάνοιαν προσδεξάμενος, Κύριε, δόξα Σοι.

(Ἀκολουθία τῶν Ἁγίων Παθῶν. Ἀντίφωνον ιδ'. Τροπάριον β')

Βλέπων ὁ Ληστής τὸν Ἀρχηγὸν τῆς ζωῆς, ἐπὶ Σταυροῦ κρεμάμενον ἔλεγεν· Εἰ μὴ Θεὸς ὑπῆρχε σαρκωθείς, ὁ σὺν ἡμῖν σταυρωθεὶς, οὐκ ἂν ὁ ἥλιος τὰς ἀκτῖνας ἐναπέκρυσεν, οὐδὲ ἡ γῆ σειομένη ἐκυμαίνετο. Ἄλλ' ὁ πάντων ἀνεχόμενος, μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ Βασιλείᾳ Σου.

Ἐν μέσῳ δύο ληστῶν, ζυγὸς δικαιοσύνης εὐρέθη ὁ Σταυρός Σου· τοῦ μὲν καταγομένου εἰς ἄδην, τῷ βάρει τῆς βλασφημίας· τοῦ δὲ κουφιζομένου πταισμάτων, πρὸς γνῶσιν θεολογίας· Χριστὲ ὁ Θεὸς δόξα Σοι.

(Παρακλητικὴ. Ἦχος πλ. δ'. Τετάρτη πρωΐ εἰς τὸν Ὁρθρον. Καθίσματα)

* * *

Ὁ Εὐγνώμων Ληστής θεραπεύει θαυματουργικῶς τὸν Ἅγιο Πορφύριο Ἐπίσκοπο Γάζης²

Ὁ Ἅγιος Πορφύριος Ἐπίσκοπος Γάζης (348-420, μῆμη: 26η Φεβρουαρίου), καταγόμενος ἐκ Θεσσαλονίκης, ὅταν ἀσκήτεψε στὰ μέρη τοῦ Ἰορδάνου, ἀρρώστησε βαρειά· ἡ ἀσθένειά του ἦταν κίρρωσις τοῦ ἥπατος, μὲ συνεχῆ λεπτότατο πυρετό.

Τὸν μετέφεραν, κατόπιν παρακλήσεώς του, στὰ Ἱεροσόλυμα, ὅπου δὲν σταματοῦσε, παρὰ τὴν βαρειά ἀσθένειά του, νὰ ἐπισκέπτεται τοὺς Ἁγίους Τόπους, κυρτωμένος, ἐπειδὴ δὲν τοῦ ἦταν δυνατὸν νὰ ὀρθώσῃ τὸ παράστημά του, ἀλλὰ ἀκουμπώντας σὲ ραβδί.

Ὁ μαθητὴς καὶ βιογράφος του Μάρκος, ὅταν ἐπέστρεψε μετὰ ἀπὸ ἓνα ταξίδι του στὴν Θεσσαλονίκη, εὗρηκε τὸν Ἅγιο ὑγιέστατο καὶ μὲ τὸ πρόσωπό του ροδοκόκκινο.

Στὴν ἀπορία του, ὁ Ἅγιος Πορφύριος τοῦ ἀπάντησε, χαμογελώντας:

Μὴ θαυμάσης, ἀδελφὲ Μάρκε, ὁρῶν με ὑγιῆ καὶ ἔρρωμένον, ἀλλὰ μάθε τὴν αἰτίαν τῆς ὑγείας καὶ τότε ὑπερθαύμασον τὴν ἄφατον φιλανθρωπίαν τοῦ Χριστοῦ, πῶς τὰ ἀπελπισμένα τοῖς ἀνθρώποις παρ' αὐτῷ εὐδιόρθωτα τυγχάνει.

Ἐγὼ δὲ παρεκάλουν αὐτὸν εἰπεῖν μοι τὴν αἰτίαν τῆς ὑγείας καὶ πῶς τοιοῦτον πάθος περιέγραψεν. Ὁ δὲ μοι ἀπεκρίνατο·

Πρὸ ἡμερῶν περί που τεσσαράκοντα, ἐμοῦ ὄντος ἐν τῇ ἀγρυπνίᾳ τῆς ἀγίας κυριακῆς, κατέσχεν με ἄφατος ὀδύνη τοῦ

«**Μὴν** ἀπορεῖς, ἀδελφὲ Μάρκε, ποῦ μὲ βρῆκες ὑγιῆ καὶ εὐρωστο, ἀλλὰ μάθε τὴν αἰτία τῆς ἀποκατάστασης τῆς ὑγείας μου, καὶ τότε νὰ ὑπερθαυμάσεις τὴν ἀνείπωτη φιλανθρωπία τοῦ Χριστοῦ. Πῶς δηλαδὴ ἐκεῖνα γιὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν χάσει κάθε ἐλπίδα οἱ ἀνθρωποὶ βρίσκουν θεραπεία κοντὰ Του».

Καὶ ἐγὼ τὸν παρακαλοῦσα νὰ μοῦ φανερώσει τὴν αἰτία τῆς ἴασής του καὶ πῶς ἐξαφανίστηκε μία τέτοια πάθησι. Αὐτὸς τότε μοῦ ἀποκρίθηκε:

«πρὶν ἀπὸ σαράντα περίπου ἡμέρες, ἐνῶ βρισκόμουν στὴν Ἄγρυπνία τῆς ἀγίας Κυριακῆς³, μὲ ἔπιασε ἓνας φοβερὸς πόνος

ἥπατος, καὶ μὴ φέρων τὴν ἀλγηδόνα, ἀπελθὼν ἀνεκλίθην πλησίον τοῦ ἁγίου κρανίου, καὶ ἐκ τῆς πολλῆς ὀδύνης ἐγενόμην ὡς ἐν ἐκστάσει, καὶ ὁρῶ τὸν σωτήρα καθηλωμένον ἐν σταυρῷ καὶ ἓνα τῶν ληστῶν σὺν αὐτῷ κρεμάμενον ἐν ἄλλῳ σταυρῷ, καὶ ἄρχομαι κράζειν καὶ λέγειν τὴν φωνὴν τοῦ ληστοῦ· «Μνήσθητί μου, κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου».

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ σωτὴρ λέγει τῷ κρεμαμένῳ ληστῇ· Κάτελθε ἐκ τοῦ σταυροῦ καὶ σῶσον ἐκείνον τὸν ἀνακείμενον ὡσπερ καὶ σὺ ἐσώθης.

Καὶ κατελθὼν ὁ ληστής ἐκ τοῦ σταυροῦ περιέλαβέν με καὶ κατεφίλησεν, καὶ προτείνας τὴν δεξιὰν ἀνέστησέν με λέγων· Ἐλθὲ πρὸς τὸν σωτήρα.

Καὶ εὐθέως ἀνέστην καὶ ἔδραμον πρὸς αὐτόν, καὶ ὁρῶ αὐτὸν καταβάντα ἐκ τοῦ σταυροῦ καὶ λέγοντά μοι· Λάβε τὸ ξύλον τοῦτο καὶ φύλαξον.

Καὶ λαβὼν τὸ αὐτὸ τίμιον ξύλον καὶ βαστάσας, εὐθέως ἦλθον εἰς ἐμαυτὸν ἀπὸ τῆς ἐκστάσεως, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ὥρας οὐκέτι μοι ὀδύνη ἐγένετο, οὐδὲ ὁ τόπος τοῦ πάθους δηλὸς ἐστίν.

στὸ συκώτι καὶ μὴ μπορώντας νὰ ὑποφέρω τὸν πόνο, πῆγα καὶ ξάπλωσα κοντὰ στὸ Ἅγιο Κρανίο⁴, καὶ ἀπὸ τὴν πολλὴν ὀδύνη, ἔπεσα σὰν σὲ ἐκσταση. Καὶ βλέπω τὸν Σωτήρα καρφωμένο στὸν Σταυρὸ καὶ τὸν ἓνα ἀπὸ τοὺς Ληστῆς κρεμασμένο μαζί Του σὲ ἄλλο σταυρὸ καὶ ἀρχίζω νὰ φωνάζω καὶ νὰ ψελλίζω τοὺς λόγους τοῦ Ληστή· «μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ Βασιλείᾳ Σου» (Λουκ. κγ' 42).

Τότε ἀποκρίθηκε ὁ Σωτήρας καὶ λέει στὸν κρεμασμένο Ληστή· «κατέβα ἀπὸ τὸν σταυρὸ καὶ σῶσε ἐκείνον τὸν ξαπλωμένο, ὅπως ἀκριβῶς ἐσώθηκες καὶ σύ».

Καὶ ὁ Ληστής, ἀφοῦ κατέβηκε ἀπὸ τὸν σταυρὸ, μὲ ἀγκάλιασε καὶ μὲ καταφίλησε καὶ ἀπλώνοντας τὸ δεξί του χέρι, μὲ ἀνασήκωσε, λέγοντας· «ἔλα πρὸς τὸν Σωτήρα».

Καὶ ἀμέσως, σηκώθηκα καὶ ἔτρεξα πρὸς Αὐτὸν καὶ Τὸν βλέπω νὰ ἔχει κατεβεῖ ἀπὸ τὸν Σταυρὸ καὶ νὰ μοῦ λέγει· «πάρε αὐτὸ τὸ Ξύλο καὶ φύλαξέ το».

Καὶ ἀφοῦ πῆρα τὸ ἴδιο τίμιον Ξύλο καὶ τὸ βάσταξα, ἀμέσως ἦλθα στὰ συγκαλά μου ἀπὸ τὴν ἐκσταση· καὶ ἀπὸ ἐκείνη τὴν ὥρα πῖὰ δὲν ξανα-αἰσθάνθηκα ὀδύνη, οὔτε τὸ σημάδι τῆς ἀρρώστιας μου κἂν φαίνεται».

(*) *Νέος Συναξαριστής τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, ὑπὸ Ἱερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, τ. Β', Ὀκτώβριος, σελ. 162, ἐκδόσεις «Ἰνδικτος», Ἀθῆναι 2004. Ἐπιμέλ. ἡμετ.

1. Ἡ μνήμη τοῦ Εὐγνώμονος Ληστοῦ, κατὰ μὲν τὸ *Ἱεροσολυμιτικὸν Κανονάριον*, τελεῖται τὴν 12ῃ Ὀκτωβρίου, κατὰ δὲ πολλὰ ἄλλα ἐλληνικὰ *Συναξάρια* τὴν 23ῃ Μαρτίου. Στὴν Δύσι ἡ μνήμη του ἀναφέρεται τὴν 25ῃ Μαρτίου.
2. **Μάρκου Διακόνου**, *Βίος Ἁγίου Πορφυρίου Ἐπισκόπου Γάζης*, Κεφ. 7, σελ. 104-107, Βυζαντινοὶ Συγγραφεῖς -2, Εἰσαγωγή - Μετάφραση - Σχόλια Ἱερὰ Μονὴ Σίμωνος Πέτρας, ἐκδόσεις Ζήτηρος, Θεσσαλονίκη 2003.
3. Στὰ Ἱεροσόλυμα, ἐπιτελεῖται τὸ Σάββατο ἑσπέρας πρὸς Κυριακὴν, Ἀγρυπνία ὡς ἀνάμνησι τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου μας.
4. Νοτίως τοῦ πανσέπτου Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, στὸν φρικτὸ Γολγοθᾶ, ὑπάρχει παρεκκλήσι τοῦ Τιμίου Προδρόμου καὶ πίσω ἀπὸ τὴν Ἁγία Τράπεζα ἦταν, ὡς λέγουν, ἡ κάρα τοῦ Ἀδὰμ καὶ ὁ τάφος του. «*Ἐκεῖ ἔδραμεν τὸ Τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐπῆγεν κάτω καὶ εὐρῆκεν τὴν κάραν τοῦ Ἀδὰμ καὶ ἐβάπτισεν αὐτήν, εἰς τὸν πάτον τῆς γῆς*» (**Μάρκου Διακόνου**, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 289).